

REMISSYTTRANDE

2026-04-16

FRA beteckning

Dnr 2026FRA390-2

Finansdepartementet

Er handläggare

Ert datum

Er beteckning

FRA handläggare

2026-02-17

Fi2026/00350

Viktor Berg

FRA föreg. datum

FRA föreg. beteckning

Europeiska kommissionens förslag till förordning om digitala nät KOM(2026)16

Försvarets radioanstalt (FRA) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på förslaget till förordning. FRA har samlat synpunkterna under fyra rubriker.

Förordningens tillämpningsområde

Den föreslagna förordningen ska ersätta bl.a. direktiv 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (kodexen).

I artikel 1.3 c i kodexen anges att den inte påverkar åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för ändamål som rör allmän ordning och säkerhet samt försvar. När kodexen implementerades i svensk rätt konstaterade regeringen, bl.a. med hänvisning till artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen, att medlemsstaternas åtgärder till skydd för nationell säkerhet faller utanför kodexen (prop. 2021/22:136, s. 131).

FRA anser att det i den föreslagna förordningen måste föras in en avgränsning av tillämpningsområdet på så sätt att det anges att medlemsstaternas åtgärder till skydd för nationell säkerhet inte påverkas av förordningen.

Signalspaning

FRA bedriver försvarsunderrättelseverksamhet till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet. Det sker i form av signalspaning genom inhämtning av signaler i elektronisk form, med stöd av 1 § lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Inhämtning som sker i tråd får enligt 2 § samma lag endast avse signaler som förs över Sveriges gräns i tråd som ägs av en operatör. I 9 kap. 30 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (förkortad LEK) anges vissa skyldigheter för operatörerna vad gäller bl.a. att överföra signalerna till samverkanspunkter och att lämna viss information som gör det enklare att ta hand om signalerna till den myndighet som regeringen bestämmer, vilket enligt 9 kap. 15 § förordningen (2022:511) om elektronisk kommunikation är FRA.

Att operatörer som äger tråd där signaler förs över Sveriges gräns eller som för signaler i tråd över Sveriges gräns uppfyller skyldigheterna enligt 9 kap. 30 § LEK är en förutsättning för att FRA ska kunna bedriva och utveckla delar av myndighetens verksamhet på ett ändamålsenligt sätt. FRA anser därför att det i den föreslagna förordningen måste anges att medlemsstaterna i nationell rätt får föreskriva om den här typen av skyldigheter.

Telekonflikt

Verksamhet med betydelse för Sveriges nationella säkerhet, inklusive sådan signalspaningsverksamhet som FRA bedriver, kan påverkas av hur olika aktörer använder radiosändare inom landet. Samtidigt har aktörer såsom mobiloperatörer intresse av att utan omotiverade inskränkningar kunna använda radiosändare för att tillhandahålla mobiltjänster m.m. Mot denna bakgrund kan målkonflikter – s.k. telekonfliktfrågor – uppkomma. För att hantera dessa telekonfliktfrågor innehåller beslut om tillstånd att använda radiosändare i landet, som Post- och telestyrelsen enligt nu gällande regelverk fattar, i regel s.k. koordineringsvillkor. Dessa villkor innebär typiskt sett att tillståndshavaren ska koordinera med och inhämta samtycke från Försvarsmakten vid nyinstallationer och vid förändringar av befintliga installationer. FRA anser att det i den föreslagna förordningen ska anges att medlemsstaterna får uppställa den här typen av villkor. I andra hand anser FRA att det i förordningen ska anges att medlemsstaterna får behålla eller införa nationell reglering som ger möjlighet att ställa upp sådana villkor.

För att möjliggöra dialog i telekonfliktfrågor, utöver ovan krav på koordinering vid nyinstallationer och vid förändringar av befintliga installationer, behöver det finnas kontaktvägar till de aktörer som bedriver verksamhet med radiosändare i Sverige. Det kan vid sådan dialog dessutom finnas behov av att dela information kopplad till totalförsvaret med de berörda aktörerna, på ett sätt som inte är möjligt om de endast finns representerade

utomlands. FRA anser mot denna bakgrund att det i den föreslagna förordningen ska anges att medlemsstaterna får ställa krav på att den som avser bedriva verksamhet med radiosändare i en medlemsstat också ska finnas representerad i den medlemsstaten. I andra hand anser FRA att det i förordningen ska anges att medlemsstaterna får behålla eller införa nationell reglering som ger möjlighet att ställa ett sådant krav.

FRA anser vidare att det i den föreslagna förordningen ska anges att myndigheter i medlemsstaterna, inom ramen för det förfarande för allmän auktorisation som regleras i förslaget artikel 9, har rätt att begränsa friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och -tjänster även med hänvisning till nationell säkerhet.

Kvantkommunikation

I skäl 31 i förslaget till förordning anges bl.a. att en del av de långsiktiga åtgärderna för att stärka motståndskraften bör vara beredskap att införa modern teknik, däribland kvantkommunikationsteknik, och att kvantkommunikationsteknik med stöd av fiberbaserade kommunikationsnätverk skulle kunna spela en viktig roll. Det anges vidare att säkerheten för känsliga uppgifter och kritisk infrastruktur bör stärkas bl.a. genom att gradvis integrera kvantbaserade system i befintlig kommunikationsinfrastruktur samt genom att utveckla ett motståndskraftigt kvantkommunikationsekosystem och en motståndskraftig kvantkommunikationsindustri i unionen. Begreppet kvantkommunikationsteknik förekommer dock inte i någon av förordningens artiklar.

FRA anser att kvantkommunikation inte är en mogen teknik och ifrågasätter värdet av att den tas upp som ett exempel i förordningens ingress. Denna uppfattning är i linje med vad regeringen framförde som en preliminär ståndpunkt vad gäller kommissionens kvantstrategi¹, dvs. att kvantkommunikation än så länge är en framväxande teknologi som inte är tillämpbar i en bredare omfattning.² FRA anser mot denna bakgrund att kvantkommunikationsteknik inte bör nämnas alls i förordningen och att begreppet inte ska föras in i någon av förordningens artiklar.

I detta ärende har generaldirektören Björn Lyrvall beslutat. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Michaela Dráb, överdirektören Maria Diamant, C GD:s stab Marika Dagenbrink och avdelningscheferna John Billow och Gunnar Hellenius deltagit. Juristen Olle Molin har varit föredragande.

¹ Meddelande till Europaparlamentet och rådet: Kvant Europa-strategin: Kvant Europa i en föränderlig värld, COM(2025)363, 52025DC0363.

² Faktapromemoria 2024/25:FPM64, Meddelande om kvantstrategi, 2025-08-25.

FRA

Dnr 2026FRA390-2

Försvarets radioanstalt

Björn Lyrvall

Olle Molin

Sändlista

Extern

Försvarsdepartementet/RC

Försvarsdepartementet/EFU

Försvarsdepartementet/Rättssekretariatet

Internt FRA

GD

ÖD

C JUR

Bitr. C JUR

C GD:s stab

C KOM

C PS

AC

C JUR:s kansli/C Rätts 1